

Októberi fény

Reisinger Attila
(1947, Hegyeshalom) író,
Mosonmagyaróvár Város Kultúrájáért díjas

A forradalom kitörésekor kilencéves voltam. Nagypám azért vitt magával a városba, hogy én is közelről láthassam a gyűlölt címertől megszabadított zászlókat és lobogatóit. Mire emlékszem ennyi év után? Először mindig azt a néhány embert látom magam előtt, akik Mosonmagyaróvár legrégebbi patikája előtt ácsorogtak, és az ablakba kitett rádiót hallgatták. A járdán összeverődött férfiak és asszonyok lehajtott fejjel, töprengő némaságban követték a pesti eseményeket, és csak akkor fordultak el az ablaktól, amikor a gazdász hallgatók első csoportja kikanyarodott a Fő utcára. Nagypám megfogta a kezemet, és mi is az útpadkára mentünk, hogy közelebről nézhessük a tüntetőket.

Mindez hatvanöt évvel ezelőtt, október 25-én történt, mert azt biztosan tudom, hogy ezen a napon zajlott a gazdászok néma tüntetése. Tényleg néma tüntetés volt: a diákok lassan, csendben vonultak a macskaköves úton; nem kiáltoztak jelszavakat, nem énekeltek, csak ballagtak a magasra emelt lyukas zászló mögött. Amikor megkérdeztem nagypámat, miért van az a nagy lyuk a zászlón, csak annyit mondott, hogy a forradalom miatt... Akkor még nem tudtam, hogy a „forradalom” szó olyan varázsigé, amely nemcsak arra volt képes, hogy a lyukas zászló alá hívja az embereket, de még a világot

is megváltoztatta, és elsöpörte Magyarországon a magát néphatalomnak beállító moszkovita rendszert. A kivívott szabadság ugyan rövid volt, két héttel a néma tüntetés után már szovjet tankok dübörögtek a macskaköveken.

Az 1956-os forradalmat leverték, de a magyar nép a forradalommal és szabadságharcával így is kivívta a világ tiszteletét. A felkelt és kezdetben még spontán szerveződő tömeg már mint nemzet vált politikai tényezővé. Nem véletlen, hogy erről a forradalomról többet írtak eddig, mint az ország történelmének bármelyik szakaszáról. A forradalom még eltiprása után is nagy hatással volt az elkövetkező évekre, mert az emberek tudatában hagyott lenyomata túlélte a visszaállított bolsevista rendszert, és jelentősen befolyásolta később a kommunista rendszer lebontásának akaratait, módszereit is.

Bár a sortüzek, a fegyveres harc, majd a kímeletlen megtorlás drámai sorsok sokaságát hozta, és hagyta még a jelenre is, de a felkelők és a mártírok áldozatvállalása az egész világnak megmutatta nemzetünk függetlenséghez és szabadsághoz való ragaszkodását. Azt a példázatot, amely ma is erőt ad Magyarországnak történelme formálásához.

Reisinger Attila